

AT GOYMA ORKUNA ER STÓR AVBJÓÐING SKULU FØROYAR GERAST GRØNAR

Skal politiska endamálið um einar grønar Føroyar røkkast, so má ein loysn finnas, hvussu orkan kann goymast

ÁRNI GREGERSEN

Tað er ein stór avbjóðing og fer at kosta nógv, skulu Føroyar gerast grønar á landi í 2030.

Ikki bert elframleiðslan skal byggjast munandi út, men loysnir skulu eisini finnast, so til ber at goyma orku, framleidd av vatni, vindi sölorku og øðrum.

Orkuframleiðslan av vindi serliga er ikki konstant, so fyri at gagnnýta so stóran part, sum møgulegt, so er neyðugt at goyma orkuna, so hon kann brúkast, tá mest er brúk fyri orkuni.

Hvussu stórar goymslurnar skulu gerast fyri at orkuveitingin ella mátturin kann vera javnur, hongur saman við hvat fyri slag av orku valt verður og hvussu stór nøgd av orku, framleidd við olju, loyvt verður at framleiða.

Hetta kemur alt fram í einari frágreiðing, sum Umhvørvisstovan, Dansk Energi og SEV hava gjørt til landsstýrið.

Á frágreiðingini stendur tað, sum tey flestu vistu frammanundan, at størsta avbjóðingin, tá ið orka skal framleiðast úr vindi og vatni, er summarið.

Bæði vatn og vindur eru avmarkað um summarið, so neyðugt er at finna aðra loysn til summarið. Í frágreiðingini verður nevnt, at sjálvt um vit ikki hava serliga nógv royndir við sólkyknum í Føroyum, so er tað ein møguleiki, sum kann loysa avbjóðingarnar um summarið.

Hvørjir møguleikar eru

Spurningurin at goyma orku úr vindi, vatni og øðrum varandi orkukeldum er ikki serføroyskur.

Møguleikarnir eru kannaðir aðrastaðni. Summar skipanir eru tildømis bygdar sum pumpuskipanir, har vatn verður pumpað niðanaftur við vindorku og goymt í byrgingum, so vatnið kann gerast umaftur til elorku.

Royndir eru gjørdar við slíkum

mekaniskt, við trýstluft, kemiskt og við pumpuskipanum.

Hetta er mótsett eitt nú termiskum orkugoymslum, har orkan til dømis verður brúkt í upphitingarskipanum og sostatt verður gjørd um til hita.

Tað eyðkennir nógv av hesum teknologium, at tær hava stór orkutap og fáa lítlá nyttu burtur úr orkuni.

Ein annar trupulleiki, sum er eyðsýndur, tá ið talan er um at goyma orku, er, at tær skipanir, sum eru mentar, so at siga als ikki eru mentar handilsliga enn – ella í besta føri eru á einum menningarstøði.

Pumpuskipan og hitagoymsla í upphitingarskipanum eru tveir av teimum orkugoymsluhættum, sum væl kunnu fáa ein leiklut í føroysku orkuskipanini, tí at báðir hættir byggja á kenda tøkni og lætt kunnu brúkast at goyma orku frá vindi.

Í frágreiðingini, sum er gjørd um orkugoymslu, verður sagt, at goymsla í upphitingarskipanum bert kann brúkast til upphiting. Tann goymda orkan kann ikki gerast umaftur til elorku.

Tosað hevur eisini verið nógv um at goyma orku í battarium. Hetta er kend teknologi, men enn er hon ikki ment so nógv, at hetta er búskaparliga áhugavert.

Í framtíðini verður eisini hugsað um aðrar møguleikar, sum gera alt meira fleksibult, men sum tó hava aðrar avbjóðingar við sær.

Eitt nú kunnu elbilar vera við til at goyma orku og samstundis fleksibult geva elskipanini stabilitet, um so er, at battariini kunnu avløðast, tá elskipanini vantar orku í styttri tíðarbil.

Tað eru sjálvandi avbjóðingar at brúka hendan møguleikan, tí avtalur mugu gerast við bileigararnar, sum samstundis mugu fáa onkran figgjargjarligan fyrirmin.

Nýggjar menningarætlanir og verkætlanir at vísa fram verða royndar í lötuni. Undir heitinum Smart Grid verður arbeitt við at

Sirið Stenberg er landsstýriskvinna við orkumálum

Vatnbyrgingarnar í Vestmanna skulu helst taka eitt sindur meira, so goymslurnar vaksa